

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1975/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Győri Törvényszék, mint másodfokú bíróság Bpkf.287/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (dr. Kiss Csaba ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozó a Győri Járásbírósághoz 2023. március 13. napján érkezett beadványában feljelentést tett, amelyben a terheltet 1 rendbeli, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 226. § (1) bekezdésébe ütköző rágalmozás vétségével vádolta.
- [3] A Győri Járásbíróság 2023. április 13. napján kelt Bpk.225/2023/3. számú végzésével a terhelt ellen indult büntetőeljárást megszüntette. Indokolása szerint a cselekmény nem bűncselekmény, mert – figyelemmel a hatályos bírói gyakorlatra – a jogellenesség hiányzik.
- [4] A Győri Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2023. július 4. napján jogerős Bpkf.287/2023/2. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta azzal az indokolással, hogy a – magánindítvány benyújtására rendelkezésére álló határidő elmulasztása miatt – a magánvádas eljárás megindításához szükséges feljelentés elkésletten érkezett az elsőfokú bírósághoz.
- [5] 2. Az indítványozó 2023. augusztus 17. napján az elsőfokú bíróság útján az Alkotmánybírósághoz fordult és az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszában a Győri Törvényszék, mint másodfokú bíróság Bpkf.287/2023/2. számú,

valamint a Győri Járásbíróság Bpk.225/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését kérte.

- [6] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését állította. Az indítványozó vitatta a másodfokú bíróság döntése tekintetében az elkészttség időpontjának a megállapítását, az elsőfokú bírósági határozatban pedig azt a minősítést, hogy a cselekmény nem bűncselekmény.
- [7] Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben szereplő tisztességes eljáráshoz való jog bírói indokoláshoz való részjogosítványának sérelmét okozta, hogy a bíróságok nem fejtették ki részletesebben a magánvádas büntetőeljárás megszüntetésének indokait.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tett-e.
- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-ára alapozott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A másodfokú bíróság végzését az indítványozó 2023. július 25. napján, a jogi képviselője pedig 2023. július 13. napján vette át. Az alkotmányjogi panaszt az indítványozó jogi képviselője elektronikus úton 2023. augusztus 17. napján nyújtotta be. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy a panaszt határidőben benyújtottnak kell tekinteni.
- [10] Az alkotmányjogi panasz eleget tett az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt, az indítványokkal szemben támasztott követelményeknek, mert megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [az Abtv. 27. §]; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1) bekezdést]. Az indítvány tartalmazta a támadott bírósági határozatokat (a Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.287/2023/2. számú, valamint a Győri Járásbíróság Bpk.225/2023/3. számú végzéseit); az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírósági határozatok miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel; továbbá a kifejezett kérelmet a bírósági határozatok alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére.
- [11] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszának alapul szolgáló büntető ügyben magánvádló volt, így az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint jogosultnak és érintettnek tekinthető {3090/2016. (V. 12.) AB határozat, Indokolás [11], 1/2015. (I. 16.) AB határozat, Indokolás [9], 3118/2014. (IV. 17.) AB határozat,

Indokolás [12]]. Az Alkotmánybíróság rögzítette továbbá, hogy az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.

- [12] 4. Az Alkotmánybíróság ezután az Abtv. 29. §-ában, az indítvány befogadásához szükséges további feltételek fennállását vizsgálta.
- [13] Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltétele, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [14] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes eljáráshoz való jogból levezetett bírói indokolási kötelezettség megsértését állítja. Az elsőfokú bírói döntéssel szemben felhozott kifogásai azonban a cselekmény jogellenességére vonatkozó bírói mérlegelést, a másodfokú végzés tekintetében pedig ezen kívül a döntés alapjául szolgáló ténymegállapítást támadják. Az indítványozó véleménye szerint a bíróságoknak részletesebben kellett volna megindokolnia az eljárás megszüntetésének okát.
- [15] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó alkotmányjogi panaszában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog állított sérelmén keresztül valójában a számára kedvezőtlen bírói döntések tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját fogalmazza meg. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben ismételten hangsúlyozza, hogy a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti superbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. A bírósági jogértelmezésnek, jogalkalmazásnak közvetlenül kell valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmére vezetnie, nem pedig azért, hogy eltér bíróságok más ügyekben hozott döntéseitől. A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}. A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {30/2014. (IX. 30.) AB határozatban, Indokolás [89]}.

- [16] Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy az indítvány a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmével összefüggésben nem állított a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, következésképpen nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [17] 5. A fentiek alapján az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. április 9.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné Dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.
alkotmánybíró